

11. 10. 2001

ID: 14768

Posouzení úspěšnosti v soudním sporu

Úspěšnost v soudním sporu je třeba posuzovat ve vztahu ke každému ze společníků a neplatí, že pokud je návrhu vyhověno ve vztahu k jednomu ze společníků, je takovému návrhu vyhověno zcela.

Úspěšnost v soudním sporu je třeba posuzovat ve vztahu ke každému ze společníků a neplatí, že pokud je návrhu vyhověno ve vztahu k jednomu ze společníků, je takovému návrhu vyhověno zcela.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 19.7.2001, sp.zn. 20 Cdo 2294/99)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně Č. o. s., proti žalovaným 1/ Tělovýchovné jednotě S. N. a 2/ Č. s. t. v., o navrácení majetkových práv, vedené u Okresního soudu v Mělníce pod sp. zn. 10 C 854/92, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 23.2.1999, č.j. 25 Co 598/98 - 92, tak, že rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23.2.1999, č.j. 25 Co 598/98-92, se ve výroku, jímž bylo odmítnuto odvolání žalobkyně proti zamítavému výroku vůči první žalované, a ve výroci o nákladech řízení mezi žalobkyní a první žalovanou zrušuje, a v tomto rozsahu se věc vrací tomuto soud k dalšímu řízení. Jinak se dovolání odmítá.

Z odůvodnění :

Soud prvního stupně (poté, co jeho předchozí zamítavý rozsudek byl odvolacím soudem zrušen) rozhodl o žalobě vycházející z restitučních zákonů č. [173/1990](#) Sb. a č. [232/1991](#) Sb. (kromě částečných zastavení řízení) tak, že druhému žalovanému uložil povinnost uzavřít s žalobkyní dohodu o navrácení majetkových práv k nemovitostem, jež označil, a tutéž žalobu proti první žalované zamítl.

Proti tomuto rozsudku podali odvolání žalobkyně a druhý žalovaný. Podle obsahu odvolání žalobkyně směřovalo proti výroku, kterým byla žaloba proti první žalované zamítnuta, a žalobkyně tak učinila, jak uvedla, „z procesní opatrnosti“ pro případ, že by posouzení pasivní legitimace druhého žalovaného bylo shledáno nesprávným. Druhý žalovaný nedostatek své pasivní legitimace v odvolání vskutku namítl, poukazuje dále na nesprávné posouzení otázky způsobu a rozsahu odnětí majetkových práv původní sokolské jednotě, a na to, že navrácení majetkových práv u něho nebylo náležitě uplatněno; navrhl proto, aby rozsudek soudu prvního stupně byl změněn tak, že se žaloba proti němu zamítá.

Odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v „napadené“ části (ve „vyhovujícím“ výroku) potvrdil, když dospěl k závěru, že žalobkyně je k uplatnění daného nároku osobou oprávněnou, druhý žalovaný osobou povinnou, a k navrácení majetkových práv byl včas vyzván. Pasivní legitimace svědčí druhému žalovanému proto, mínil odvolací soud, že se na základě usnesení mimořádného sjezdu ČSTV ze dne 25.3.1990 stal právním nástupcem zaniklého ČSTV, jelikož první žalovaná nesplnila podmínku povinné registrace (coby občanského sdružení) ke dni 30.6.1990, a proto nemohla ani

nabýt majetek, o jehož navrácení v dané věci jde. Dalším výrokem odvolací soud odmítl jako nepřijatelné (§ 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.) odvolání žalobkyně, neboť její žalobě bylo (uložením povinnosti druhému žalovanému) v plném rozsahu vyhověno a k podání odvolání proto není oprávněna. Proti svému rozsudku odvolací soud připustil dovolání, maje za to, že posouzení, kdo je povinnou osobou, implikuje otázku zásadního právního významu.

Žalobkyně (za níž jedná pověřený zaměstnanec s právníkem) ve včasné dovolání, rekapitulujíc důvody, pro které bylo její odvolání odmítnuto, namítla, že ačkoli vyložila důvody, jež ji vedly k podání odvolání (nejednota soudní praxe při posuzování pasivní legitimace), odvolací soud přesto tuto otázku posoudil nesprávně, když „mylně“ vyložil usnesení mimořádného sjezdu ČSTV ve vztahu k okolnosti, zda tělovýchovná jednota byla registrována do 30.6.1990 či nikoli. Jak uvedla, odvolací soud rovněž neobjasnil, jakým způsobem nemovitý majetek, který byl zapsán u příslušného orgánu ve prospěch konkrétní tělovýchovné jednoty, jež jej též vedla ve své účetní evidenci nebo k němu měla právo hospodaření, přešel do vlastnictví Českého svazu tělesné výchovy, jestliže ten byl z právního nástupnictví k takto vymezenému majetku usnesením mimořádného sjezdu výslovně vyloučen. Za právního nástupce (po zaniklém ČSTV), uzavřela dovolatelka, tedy byly povolány tělovýchovné jednoty ke dni jejich registrace, aniž by tato registrace byla časově limitována.

Podle části dvanácté, hlavy první, bodu 17. zákona č. [30/2000](#) Sb., kterým se mění zákon č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, dovolání proti rozhodnutím odvolacího soudu vydaným přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona nebo vydaným po řízení provedeném podle dosavadních právních předpisů se projednají a rozhodnou podle dosavadních právních předpisů (to jest podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 1.1.2001 - dále jen „o.s.ř.“).

Dovolání, které směřuje proti výroku, jímž bylo odvolání odmítnuto, je objektivně přípustné podle § 238a odst. 1 písm. e/ o.s.ř., a jinak, směřuje-li proti potvrzujícímu výroku, je přípustné ve smyslu ustanovení § 239 odst. 1 o.s.ř., jelikož tak odvolací soud vyslovil.

Dovolání proti potvrzujícímu výroku však není přípustné subjektivně.

Subjektivní přípustnost dovolání reflektuje stav procesní „újm“, jež výsledkem sporu nastala v osobě určitého účastníka; tato procesní újma se tedy z povahy věci vztahuje k očekáváním, jež žalobce pojí s žalobou, to jest s tím, že jí bude - zcela - vyhověno, a žalovaný naopak s tím, že žalobou hrozící důsledky budou v řízení odvráceny, to jest, že žaloba bude - také zcela - zamítnuta. Podmínce procesní újmy je vlastní, že způsobilost založit subjektivní přípustnost dovolání představuje jen taková újma účastníka, jež je na základě dovolání potenciálně odstranitelná tím, že dovolací soud napadené rozhodnutí odvolacího soudu zruší.

Rozhodnutím, kterým odvolací soud potvrdil rozsudek soudu prvního stupně, jímž žalobě proti druhému žalovanému vyhověl, žádnou procesní újmu v uvedeném smyslu žalobkyni způsobit nemohl; tento výrok ji totiž činil - ve vztahu k tomuto žalovanému - procesně zcela úspěšnou, a k podání dovolání proto neoprávněnou.

Dovolání proto Nejvyšší soud, jako podané osobou neoprávněnou, odmítl (§ 243b odst. 4, § 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.).

O nákladech této části dovolacího řízení (mezi žalobkyní a druhým žalovaným) bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243b odst. 4, § 224 odst. 1 a § 146 odst. 2, věty první (per analogiam), o.s.ř.; druhému žalovanému, jenž by měl nárok na jejich náhradu, však v tomto stadiu řízení (dle obsahu spisu) prokazatelné náklady nevznikly.

Dovolání žalobkyně proti výroku, jímž bylo její odvolání odmítnuto, je nejen přípustné (i subjektivně), ale je i důvodné.

Pluralita žalovaných v řízení o posuzovaném restitučním nároku vystihuje - bez jakýchkoli pochybností - samostatné společenství (§ 91 odst. 1 o.s.ř.), a proti každému z nich žalobkyně uplatnila ve vzájemném vztahu samostatné nároky (se samostatným skutkovým základem), jež se vůči sobě, jmenovitě vylíčením rozhodujících skutečností (§ 79 odst. 1 o.s.ř.), liší; součástí těchto skutečností jsou totiž nejen ty, které předurčují postavení žalovaných (každého individuálně resp. rozdílně) jakožto povinných osob, tj. právních nástupců organizace uvedené v § 2 zákona č. [68/1956](#) Sb. (§ 2 zákona č. [173/1990](#) Sb., ve znění zákona č. [247/1991](#) Sb.), ale i skutečnosti, dokládající existenci individuálně určených výzev podle téhož ustanovení resp. podle ustanovení § 2 zákona č. [232/1991](#) Sb., ve znění zákona č. [312/1991](#) Sb., jejichž prostřednictvím se ze subjektivního práva teprve stává u soudu žalovatelný nárok.

Proto je logické, že otázku, zda žalobkyně (odvolatelka) byla v řízení před soudem prvního stupně „zcela“ úspěšná, je nevyhnutelné posuzovat ve vztahu ke každému z žalovaných (samostatných společníků) zvláště, a neplatí naopak, jak uzavřel odvolací soud, že vyhověním žalobě vůči jednomu z žalovaných bylo žalobě „vyhověno zcela“. Na tom sama o sobě nic nemění okolnost, zda žalobě - se zřetelem k povaze uplatněného nároku - lze vyhovět jen proti jednomu z více žalovaných; ta může ovlivnit toliko výsledek věcného posouzení odvolání, k odmítnutí odvolání (podle § 218 odst. 1 písm. b/ o.s.ř.), směřovalo-li proti zamítavému výroku ve vztahu k první žalované, však vést nemůže.

Jestliže tak odvolací soud přesto rozhodl, je jeho rozhodnutí (výrok) nesprávné (§ 241 odst. 3 písm. d/ o.s.ř.), pročez je Nejvyšší soud podle § 243b odst. 1, 2 o.s.ř. (v dotčené části) zrušil, a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Koupě nemovité věci](#)
- [Nesprávný úřední postup \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Platební neschopnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předkupní právo \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Přerušeni řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Rodinný závod \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Dědictví](#)
- [Výživné](#)
- [Valná hromada](#)
- [Ustanovení zástupce](#)
- [Náhrada škody](#)